

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — 40 (—80 kor.) | Félévre — — — — 2.40 (4.80 kor.)
Negyedévre — — — — 1.20 (2.40 ") | Egyes szám — — — — .10 (—20 ")
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Felhívás a Déli vasut magyarországi alkalmazottaihoz.

Testvérek!

A Déli vasut magyarországi vonalain alkalmazottak augusztus hónap 26-án, Budapesten

országos bizalmiférfi-értekezletet

tartanak, amelynek célja helyzetük javításának útját-módját megbeszélni.

E célból szükséges, hogy a Déli vasut minden vonalán minden szolgálati hely *sürgősen* megválassza az értekezletre kiküldendő bizalmiférfiakat. A kiküldés joga nincs az alkalmazottak meghatározott számához kötve. Akármilyen kevés az alkalmazott egy szolgálati helyen, azért küldhetnek az országos értekezletre bizalmiférfiut. *Kívánatos, hogy minél több bizalmiférfi vegyen részt az értekezleten.*

Lapunk olvasóit pedig fölkérjük, hogy lehető széles körben terjesszék a Déli vasut alkalmazottai között ezt a felhívást.

Munkára föl!

Testvéri üdvözlettel

a központi vezetőség.

Győzni fogunk!

Türtünk-e már eleget? Igen! Szenvedtünk-e sokat? Igen! Vártunk-e hosszú ideig? Igen! Hát meddig türtünk, szenvedjünk és várjunk még?

Nem gondolják azok az urak, akiknek markában ezer és ezer vasutas rabszolga sorsa nyugszik, hogy a türésnek, szenvedésnek és várásnak is van határa? Nem gondolják, hogy a szárnyas keréknek élet-halál között milliós jövedelmekért hadakozó katonái korgó gyomorra, elkeseredett lélekkel nem szívesen járnak azt a csatateret, amelyet verejtékkel és vérrel öntöznek, de amelyből nem akar kisarjadni az elismerés, a méltánylás virága? Hát gondolják meg!

A legnagyobb bizalommal tekintünk az új korszak elé. Láttuk, tapasztaltuk, hogy ez az aera bőven termett rózsát és nem tudjuk elhinni, hogy ezekből nekünk csak a tövis jusson. Nem tudjuk elhinni, hogy a mi panaszunk, kérésünk süket fülekre

találjon ott, ahol meghallgatják az igazság szavát, mert a mi panaszunk, a mi kérésünk a jog, az igazság hangján szól. Nem tudjuk elhinni, hogy egyedül mi legyünk a mostohák ott, ahol olyan sok édes gyermek van.

Legutóbbi gyűlésünk egyik elfogadott határozati javaslata szerint kérni fogjuk a Máv. igazgatóságát és a kereskedelmi minisztert az összes vasuti munkások munka- és jogviszonyainak szabályozására. Ismét oda állunk azon fórumok elé, amelyek már tudják, ismerik és szavakkal kellőképpen méltányolni is tudják a mi kérelmünk jogosultságát, amelyek elismerik, hogy ami nekünk fáj, az csakugyan fájhat, amelyektől a fájdalom enyhítésére már megkaptuk az ígéretnek flastromát. Oda állunk és kérjük, hogy nem szavakkal való méltánylást kérünk, hanem tettekkel valót. A sebet nem beragasztani, hanem meggyógyítani akarjuk.

Mi lesz a válasz?

Bizton számítunk arra, hogy kedvező leend. Amit mi kérünk, annak megtagadása egy volna annak a nemzeti korszaknak a megtagadásával, amelynek tengerébe vetettük reményünk horgonyát. Hiszen tudják a nemzet nagyjai is, hogy jogos követelésnek kielégítése nem könnyű, nem alamizna-adás, hogy a legcsekélyebb kiváncságnak is a legnagyobb mérvben megillet bennünket.

Emlékezzünk csak valamire.

Mikor a letűnt kormány emlékiratunkra választ adott, nem késett kijelenteni, hogy mindaz, amit kérünk, az jogos követelés, az megilleti a Máv. munkásait. *A balesetbiztosításra, a betegpénztárra, a fegyelmi bíróságra, a bánásmódra, a szabadjegyekre, a munkaidő- és munkabér-szabályozásra* vonatkozó kiváncsainkra nem mondták, hogy nem egyebek, mint a „lelketlen izgatók“ által mézesmadzagnak, lépvezzőnek használt tulkövetések, melyeknek megadása tönkre tenné a Máv.-ot, veszélyeztetné az államérdeket. Nem mondta ez a válasz, hogy a vasutasmunkások helyzete pompás és semmi kíváncsivalót

nem hagy. Sőt elismerte, hogy ez mind olyan követelés, amihez jogunk van, azonban megadásukat az akkori politikai helyzet lehetetlenné tette. Vörös Lászlóék keze meg volt kötve. Költségvetésük nem volt és nem adhattak egyebet jóakarattal, ígértnél.

Az ígéretnek beváltásának ideje érkezett. Nem arról van itt szó, hogy a nemzeti kormány a darabont-kormány ígérvény-váltóit váltsa be, hanem arról, hogy mindama nyomorúságokat, amíg úgy megvannak ma is, mint megvoltak a múltban, szüntessék meg azok, akiknek módjukban áll.

A szomorú korszak letűnt. A nemzeti kormányzat verőfénye süt boldog-boldogtalanra. A vasutas rabszolgák ne érezzék ennek a melegét? Az lehetetlenség, hiszen azok az urak, akik úgy a múltban, mint a jelenben szóban, írásban és képből tettek a vasuti munkások érdekei mellett, ma már oly állásokban vannak, hogy eszméiknek csak egyetlen egy embert kell megnyerniük — saját magukat és akkor a vasuti munkásságra szebb jövő virradt. Ez a megnyerés csak nem lesz olyan nehéz.

Éppen ezért teljes bizalommal nézünk újabb emlékiratunk sorsa elé. Most már van költségvetés, van mód, hogy tisztelve szeretett vasutas-barátaink kimutassák irántunk érzett jóindulatukat és a tettek mezejére is elmenjenek addig a határig, ameddig a szavakkal elmentek. Itt az idő, itt az alkalom, hogy a nemzeti kormány megmutassa, hogy uralkodásával új korszak napja virradt föl, melynek fénye bearanyozza a Máv. munkásainak szomorú, sivár világát, melynek melegénél olvadozni kezd a nyomorúság jéghegye és tavasz lesz, a hosszú, dermedt tél után ragyogó szép tavasz, amelyért annyit türtünk, szenvedtünk, vártunk...

De vigyázzanak az urak, nehogy csalódjunk, mert ez a csalódás csak a bennük vetett hitünket öli meg, de egyebet semmit. És mi még ezután is hisszük, hogy győzni fogunk.

Játék a tüzzel!

Az, ami Érsekújváron most folyik, az *bűn és veszedelem* egyaránt.

Bűn néhány vasuti munkás ellen, akiket ekszisztenciájukban és jogaikban durván és kegyetlenül megsértettek.

Bűn egy nagy vasuti műhely munkássága ellen, amelyet bizalmiférfitől meg akarnak fosztani, amelyet szervezkedésük kiépítésében meg akarnak akadályozni.

Bűn az egész vasuti munkásság, sőt az összes szegényebb soru vasuti alkalmazottak egyeteme ellen, amelyet meg akartak rabolni vélemény szabadságától, mozgási szabadságától, azoktól az eszközöktől, amelyek segítségével helyzetén javíthat.

Veszedelem pedig azért, mert egyenesen lázítja az érsekújvári önkény a vasutasokat a munkaadó intézet ellen; veszedelen, mert nyomorba, elkeseredésbe, gyűlöletbe kergeti a vasuti munkásokat, robbanó anyaggal telíti a vasutas-társadalmat, amely örökké pusztulással fenyegeti a békés egyetértés útján haladó fejlődést.

Aki ezeket elkövette, *Leményi Papp* Gábor ur, az érsekújvári műhely főnöke. Kerülni óhajtjuk a személyeskedésnek még a látszatát is, még ebben az esetben is, bármilyen nehezünkre essék is. Iparkodunk ennél fogva minél kevesebbet elmondani ítéletünkről, amit mi és velünk együtt minden józan és igazságosan érző ember erről az urról alkotott magának. Ezért röviden csak annyit jegyezzünk meg: vagy saját maga jószántából követte el Papp Gábor, amit csinált, akkor veszedelmes elmezavarban szenved. Vagy pedig mások eszköze csupán, no akkor minden harag, minden keserűség, minden vád azok ellen irányul, akik a drótbábu mozgatói.

Akarki is a bűnös mint egyén az érsekújvári rémtettekben, *érdeke a Máv.-nak és érdeke az államnak, kötelessége a Máv. igazgatóságának és a kereskedelmi miniszteriumnak, hogy mindent megtegyenek a sérelmek orvoslására, a bűnök jóvátételeire és a mester-*

ségesen fölhalmozott, veszedelmes gyúanyag eltávolítására.

Mi történik Érsekújváron?

Antal Ferenc tagtársunk ügyéről már tájékoztattuk munkástársainkat. *Antal* Ferencet elbocsátotta a műhelyfőnök, mert elkövette azt a bűnt, hogy a törvényesen jóváhagyott, törvényesen működő szövetségünk nyitrai helyi csoportját megalakította.

Ez a rendszabályozás óriási elkeseredést szült az érsekújvári műhely munkásai, de nemkülömben az összes vasuti munkások között. *Antal* Ferenc elnöke volt az érsekújvári helyi csoportnak. Az ő elbocsátásával nemcsak a szervezkedési jogunk, nemcsak ő egyénileg, hanem az érsekújvári helyi csoport is érzékenyen sújtva volt, mert elnökét, vezetőjét vesztette el benne.

Érsekújvári munkástársaink elszánt hangulata *mindenre* készszé tette őket és ez a *minden* be is következett volna, ha a szövetség központi vezetősége békitőleg közbe nem lép és ha az igazgatóság eszes eljárása nem támogatja őket békitő törekvésükben. *Antal* Ferenc elbocsátását ugyanis az igazgatóság megsemmisítette és áthelyezte őt Érsekújvárról az Istvántelki főműhelybe. Ez az áthelyezés csak részben orvosolta a sérelmet, de azért félig-meddig megnyugodtak az újváriak, megnyugodott *Antal* is és a központ iparkodott a nyugalmat állandósítani. De rövidesen újabb és nagyobb sérelem esett valamennyiünk jogán és szabadságán.

Leményi Papp Gábor örjöng.

Az érsekújvári helyi csoport tagjai vasárnap, e hónap 12-én délelőttre rendkívüli közgyűlést hívtak egybe, hogy új elnököt és az időközben Antallal való szolidaritásuk jeléül leköszönt vezetőség helyébe új vezetőséget válasszanak. A gyűlésre a központ képviselőjében *Pásztly* Károly munkástársunk volt kiküldve.

Az vasárnap délelőtt érkezett. Érsekújvári tagtársaink megelőzőleg értekezletet tartottak, hogy kijelöljék az új vezetőséget. Elnökké *Majnik* Lajos tagtársunkat jelölték.

Ez valahogy *Leményi Papp* Gábor tudomására jutott, aki a következő örületet dolgoztak ki: aki a következő közgyűlés megkezdése előtt megjelenik egyszerre a gyűlés színhelyén a *nappali ör*; aki átadta *Majnik*-nak a műhelyfőnök üzenetét, hogy a munkából el van bocsátva. Se szó, se beszéd, se

oh, se magyarázat. El van bocsátva és többet meg se jelenjen a műhelyben.

Értsük meg jól: mert tudta, hogy *Majnik* lesz az elnök, csupán azért bocsátotta el *Leményi Papp* Gábor derék tagtársunkat a munkából. *Semmi féle, a legkisebb hibát vagy mulasztást nem tudott és nem akart fölhozni Majnik ellen.* Egyedüli bűne az volt *Majnik*-nak, hogy tagtársainak bizalma az elnöki székbe akarta őt emelni.

A többi munkásokat, az egész vasuti munkásságot, egész szabadságunkat és jövőnket akarta ez az ember sújtani, amikor *Majnik*ot sújtotta.

Érsekújvári munkástársaink megtették azt, amit tenniük kellett. Nagy, perzselő izgalom közepette, de megtartották a gyűlést és ott *mégis megválasztották Majnikot elnökké.* Az örült rendszabályozást úgy vették, mintha még se történt volna.

De a gyűlés után csak egy szó zugott végig az egész újvári munkásságon, ez a szó: *sztrájk!* Mind erősebbé vált az a tudat, hogy itt csak harccal lehet a szabadságunkat megvédenünk, hát legyen harc!

Az örület láncolata.

A higgadtabb munkástársaknak és *Pásztly* befolyásának sikerült ezuttal újra megakadályozni a munka abbahagyását. Munkástársaink elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek *Papp* Gáborhoz és kérni — értse meg mindenki: ennyi inzultus után is *kérni!* — fogják *Majnik* visszavételét.

Papp Gábor úgy fogadta őket, mintha *Caligula*, a hatalmi örületbe esett római császár lett volna. A kegyetlenség cinikus vigyorgása ült ki az arcára, amikor kijelentette a küldöttségnek, hogy *Majnikot semmi áron sem veszi vissza*, sőt vegyék tudomásul, hogy a helyi csoport vezetőségének két másik tagját: *Federics* és *Tarkai* munkástársakat is ezennel elbocsátja a munkából, mert a vasárnapi közgyűlésen résztvettek.

Ez a gyujtogatási mániának a tünete. A gyujtogatás örültje megittasodik a tűz látványán és újra gyujtogat, kéjből örült gyönyörűségből. Így cselekedett *Leményi Papp* Gábor is.

Délután újra fölkereste őt a küldöttség, hogy figyelmeztesse, milyen veszedelmeket okoz, ha a vérlázító igazságtalansághoz ragaszkodik: *Papp* Gábor ekkor kijelentette, hogy jól van: *Federics* és *Tarkai* visszaveszi, de 20 koronát levon a bérükből és elhelyezi őt az érsekújvári Szibériába, a rakott kocsikhoz.

A „MAGYAR VASUTAS” TÁRCÁJA.

A telhetetlen.

Írta: *Csatári Ernő.*

A nagy vasgyár előtt csapatokban heverésnek a munkások. A környékbeli falvakból jöttek ide, hogy munkába álljanak és dolgozzanak szombat estig, amikor aztán ki-ki visszamegy falujába, hazaviszi sovány keresetét, hogy aztán hétfőn, kora hajnalban megint utrakeljenek, magukkal hozva az egész hétre való eleséget.

Be nem eresztenek a gyárba egyet sem, de meg nem is próbál bemenni senki, mert ugys tudja, hogy hiába megy, amíg nem hívják. Hát csak feküsznek szépen sorjában; gondolják, majd csak rájuk kerül a sor. Ugy déltájban kijön a kapun az egyik főlügyelő:

— Nincs munka, emberek, hasztalan várnak, az egész héten nem hengerelünk, a többi műhelyben meg van ember elég.

A munkások néznek egymásra. Mindegyik várja, hogy a másik mondjon valamit, de nem szól egyik se. Azonban nem is mozdul egyik se, mintha nem akarnák elhinni, hogy ezen a héten nincs munka. Gondolják, a főlügyelő csak ijeszteni akarja őket, hogy még néhány fillérrel kevesebb napszámot adhasson. Azonban, hogy a főlügyelő visszamegy, megdöbbennek:

— Hm, ugylátszik, a héten nem lesz kereset.

— Talán jobb is volna, ha hazamennénk.

— Mit csinálunk otthon, egy garas ára munkát nem kapni az egész határban.

— Már ha itt vagyok, itt is maradok. Kenyeret, meg vöröshagymát hoztam, azon csak el leszek szombatig.

— Aztán meg hátha mégis csak hengerelnek.

Igy biztatják egymást és a vége a dolognak az, hogy feküsznek ott csoportokban napokig, mint a birkák. Jó idő, rossz idő, mindegy, nincs hová menniük. A második, harmadik napon már nem is szólnak egymáshoz, nincs mit beszélniük. Csak várnak, várnak...

Bent a gyárban ezalatt folyik a munka, akik bévül vannak, azok boldogok: egy hétre megint biztosítva vannak az éhenhalástól. Fűlsiketítő zajjal dolgoznak a gépek és kalapácsok. Az emberek arcát, testét belepi az izzadság és a korom. A nagy kemencék előtt félig meztelen emberek ugrálnak. Az óriási hőség vakítja a szemet, elbágyasztja a testet, forralja az agyvelőt; ezek az emberek aligha hisznek a pokolban.

Az öreg *Vég Márton* a kész sineket tologatta ki egy kézi szerszámmal a műhely előtti térségre. Nem nehéz munka és főleg azért szeretik a munkások, mert ugyananyit vannak kint a szabadon, mint a műhely fojtó levegőjében.

— No öreg, hát megy a munka? — szólítja *Márton* a műhelyfőnök.

— Hát csak megy, tekintetes uram, mert hogy muszáj neki menni.

— Már mért volna muszáj, hiszen van magának fia, aki szépen keres itt a gyárban, hát miért nem marad maga otthon?

— Szépen keres? Bajos volna még abból a napi öt hatosból az egész családot eltartani, nagyon elkél még az én négy hatos napszámom.

— Hiszen a pénz elkél mindenütt, ha még olyan sok van is.

— Hát még ahol kevés van.

— Nem kell zugalódnia, öreg, inkább megköszönheti, hogy ilyen öreg, törődött ember létére még kap munkát itt a gyárban, amikor odakint csapatosan hevernek a fiatal, erős emberek, akik mind munkára várnak.

A műhelyfőnök tovább ment. Az öreg *Márton* meg azt gondolta magában:

— Hiszen majd nem lesznek azok se mindig fiatalok és erősek; majd elöregszenek azok is, mint jó magam. Aztán hová menjen az ilyen öreg ember munkáért? Itt öregedtem meg a gyárban, itt szívták ki a gépek az erőmet, hát akkor csak a gyár köteles öreg napjaimra is munkát adni.

De ezt már nem merte volna megmondani a főnöknek. Meg nem is lett volna tanácsos, mert akkor hamar kitétek volna a szűrét. Odahaza pedig nagyon kell a garas. Így is ugyan be kell osztani, hogy mindenre jusson. Mennyi minden szükségei dolognak a megvételét kell elhalasztani!

Azonban Majnikot nem veszi vissza, ha ég és föld összedől is. *Neki nincs családja, ő az életét is reszkírozza, de Majnik többé nem jön vissza a műhelybe.*

Vihar a városban.

Az örült gyujtató jól dolgozott: tűzben, lángban állott az érsekújvári vasuti munkásság. De nemcsak a vasutiak, hanem az egész város szervezett munkássága, amely gyorsan értesült az eseményekről, szolidaritást vállalt vasuti munkástársaival és elhatározta, hogy **kimondja Érsekújvárot az általános sztrájkot**, ha a vasuti műhely munkásai kénytelenek jogaik védelmében sztrájkba lépni.

Fényes tanujele ez a munkásbecsületnek és a szervezett munkásság dicsőséges összetartásának. Nagy hálával, meleg szeretettel kell valamennyiünknek az érsekújvári szervezett munkásság hősiességét fogadni. *Ezt a bajtársi érzést csak úgy viszonzhatjuk, ha mi is hasonló bajtársi érzéssel és rokonszenvvel viszonzzuk.* Az érsekújvári példa újabb bizonyítéka annak az igazságnak, hogy az összes munkások együvé tartoznak, akárhol dolgozzanak is és bárki lett legyen is a munkaadójuk.

Rendszer az örültségben.

Ha bolond is *Leményi Papp Gábor*, de azért van magához való esze. Érezte ő kelme, hogy az örületes hajszával a saját nyakára tette a kést. Iparkodott valahogy becses személyének és állásának a védelméről is gondoskodni. Felhivatott magához két munkást és rá akarta őket beszélni, hogy *írjanak alá néhányan* (még ha csak 15-en akadnak is, akik erre a szerepre vállalkoznak) *egy nyilatkozatot, hogy helyeslik a főnök ur eljárását Antallal és társaival szemben.*

Jellemző azonban az egész esetre, hogy a főnök pressziója dacára *nem akadt munkás, aki ilyen nyilatkozatot aláírt volna!* Így az egész védekezés vízbe esett.

Ostromállapot.

Hétfőn este Érsekújvár munkássága nagy szabású, erőteljes tüntetéssel fejezte ki rokonzását a vasutasokkal és tüntetett a Leményi-féle jograblás és önkény ellen. Ezek vonultak végig a városban és éltették a vasutasok jogait és abcogolták Leményit. Különösen viharos volt a tüntetés Leményi lakása és a vasuti épület előtt.

Leményi a vakmerőségéből a másik végletbe esett: örült gyávaság szállta meg.

hétről-hétre, hónapról-hónapra, mert nem telik rá. Magának egy pár fejelés csizmát, az asszonyának meg egy meleg téli kendőt már két esztendeje akar venni, de nem lehet. Csak mindig meg kell foltoztatni a régit, mert a pénz alig, hogy az élelemre futja.

— Csak már legalább a gyerek kereshetne többet, de nem lehet, mert az is csak napszámosmunkát végez, mint az apja. Inasnak nem adhatta, mert a keresetere kicsikorától fogva szükség volt.

— Így fog megöregedni, mint én, — gondolkodott tovább az öreg Márton — soha nem lesz egy krajcárja, amin tisztességes gunyát vehetne magának, soha életében nem fog jólakni hussal. De még jó lesz, ha így bírja, mint én; nagyon korán befogtuk, hamar megöregszik. Hát még mi lesz majd, ha én nem bírok dolgozni. Pedig sokáig nem bírom már. A karjaim is gyöngébbek, a lábaim is reszketnek; sokszor alig bírom ezt a kizikocsit kitolni. Estefelé meg úgy elfáradok, hogy alig bírok a lábamon állani.

Nagy erőlködéssel hajlott neki az öreg Márton újra, hogy egy sint kitoljon. Fáradt volt már, a gépek zaját, dübörgését nem bírta úgy, mint annakelőtte.

— Istenem, csak erőt adj, hogy dolgozhassam. Mi lesz velünk, ha nem bírom a munkát. Hiszen most ketten keresünk, mégis milyen nyomoruságban élünk!

Katonaságért telefonált jobbra-balra, kieszközölte a csendőrség megerősítését 60 emberrel és az egész állomást fegyveres őrizet alá szerette volna helyezettetni.

Ha az ő feje szerint megy a dolog, ki hirdetik Érsekújváron az ostromállapotot.

Megindult a vizsgálat.

Az ellentállás nyílt kitörését ismét a központ akadályozta meg. A szervező bizottság *Farkas Izor* munkástársunkat küldötte ki Érsekújvárra, aki a szituációt áttekintvén, telefonon értesítette az igazgatóság műhelyi osztályát a tapasztaltokról és *sürgős vizsgálatot* követelt, mert csakis ezzel lehet elejét venni a beláthatatlan bonyadalmaknak. A vizsgálatot nyomban elrendelték és az osztályhelyettes vezetője, *Fehérváry* főfelügyelő maga utazott Érsekújvárra, hogy eszközölje a vizsgálatot.

A műhelymunkások — nagyon helyesen — azt kívánták, hogy csoportonként és ne egyenként hallgassák meg őket, továbbá, hogy a kihallgatásnál a műhelyfőnök ne legyen jelen, mert az ő jelenléte természetesen megakadályozna többeket az őszinte szókimondásban.

Fehérváry ur ezekhez a kívánságokhoz hozzájárult *Papp Gábor* minden ellenvetése dacára. Erre a megszorult róka egyenesen azzal a kívánsággal fordult a főfelügyelőhöz, táviratozzon az elnökgazdátóhoz, hogy *azonnal helyeztessék el őt, Papp Gábort, Érsekújvárról, mert itt az élete ellen törnek.* Ezt a kesergést mosolyogva fogadta mindenki.

A vizsgálat folyik. Kihallgatják a munkásokat, a tisztviselői kart, a pályaorvost stb. A vizsgálat eredményeiről természetesen nem lehet ezideig semmit sem tudni. Annyi azonban kiszivárgott, hogy a vizsgálat eltér eredeti rendeltetésétől, mert abban az irányban faggatják a vasuti munkásságot, nem ők rendezték-e és nincs-e részük a külső munkásság nagy tüntetésében. Ez pedig kár, mert egyrészt csak növeli a munkások elkeseredését, másrészt a Leményi-ügy tisztázását alkalmas megakadályozni.

Népgyűlés.

Az érsekújvári szervezett munkásság a Leményi-botrány ellen nagy népgyűlésen is tiltakozott. A népszerűsítésre a következő meghívót bocsájtották ki és óriási plakátokon ragasztották ki a meghívást az egész városban:

Ebben a pereben a sin vége neki ütődött a kijáratnál a műhely falának. A sin megbillent és ráesett az öreg Márton lábára. Az öreg nagy kiáltással terült el a földön; nem birt mozdulni, a lába eltörött. A műhely munkásai összefutottak és először is a sint akarták levenni az öreg lábáról. De a sin nehéz volt, az emberek izgatottak voltak, úgy hogy csak néhány hibás fogás után sikerült az öreget kiszabadítani. Márton a nagy vérvesztéstől és fájdalomtól elájult. Mikor nagysokára életre tért és elroncsolt lábát meglátta, alig hallhatóan morgogta:

— Most jó volna meghalni.

A munkások jól-rosszul bekötötték Márton lábát, aztán egy közülök elment bejelenteni az esetet a műhelyfőnöknek.

— Így jár az, aki telhetetlen — mondta a főnök. Keres a fia szépen, de az neki nem elég, még neki is muszáj volt dolgozni, a telhetetlennek.

A gyár előtt heverő munkások között hamar elterjedt a szerencsétlenség híre. Néhány percig sopánkodtak, aztán a kapu felé kezdtek húzódni; mindegyik az első akart lenni, hogy kéznél, legyen, mikor ki szól a főfelügyelő, hogy egy munkás beemelhet.

Mikor azt az egyet kiválasztotta közülök a főfelügyelő, a többiek visszahúzódtak vacaikra, újra lefeküdtek és vártak tovább.

Munkások I Testvérek!

Leményi Papp Gábor máv. érsekújvári műhelyfőnök a vasuti munkások szövetségének vezetőit, a minap Antal Ferenc munkástársunkat, tegnap pedig az újonnan megválasztott elnököt, Majnik Lajost, azon a címen, hogy ő izgat és lázít, visszavonhatlanul elbocsátottnak mondotta ki.

Azonban szeszélyes hóbortja nem telt be ezzel, hanem ma reggel azoknak a munkástársaknak, kik küldöttségileg eléje járultak és kérték, hogy Majnik igazságtalan és jogtalan elbocsátását vonja vissza, azzal felelt, hogy nemcsak Majnik, hanem Federics és Tarhay munkástársunk is el van bocsátva és kilátásba helyezte, hogy a szövetség összes vezetőit hasonló elbánásban fogja részesíteni.

Értesülésünk szerint a máv. igazgatósága ellene az eljárást megindította. De történjék bármi, Érsekújvár munkássága meg fogja mutatni, hogy a műhelyfőnök gyalázatos aknamunkáját meggátolja.

Ezért *f. hó 15-én, szerdán este 8 órakor* a Simkó-féle vendéglő helyiségében

nyilvános

munkás-gyűlést

tartunk, ahol e galád eljárásra méltó választ adunk. Jöelöre is kijelentjük, hogy ha harc lesz, annak okozói nem mi leszünk, mert mi csak védekezünk.

Az igazság a mi részünkön. Az igazságnak győznie kell. Az igazság győni fog!

Az érsekújvári szervezett munkások.

A népgyűlésen Budapestről *Pelczéder* Gusztáv és *Farkas Izor* munkástársak vettek részt. Megjelent sok ezer munkás és polgár. Annyian gyűltek egybe, hogy megtelt a vendéglő tágas udvara, a mellette levő kocsiszin, sőt az utca feketélt a kirekedt tömegetől.

A lelkes, harcrakész hangulatban lefolyt gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kimondták, hogy:

1. Az összmunkásság szolidaritást vállal a vasuti munkásokkal;

2. Követeli Leményinek eltávolítását Érsekújvárról, mert ennek az embernek a jelenléte közveszedelem az egész városra.

3. Követeli a rendszabályozott vasuti munkások visszahelyezését.

4. és felhívja a vasuti munkásságot, hogy a megkezdett uton haladjanak tovább, cél tudatos szervezkedésben.

Intőszó a Máv. intéző köreihez:

A Máv. érdekében, a köz érdekében felhívjuk az igazgatóságot, ne tűrje, hogy a tüzzel játszszanak. Nagy veszedelmeket idézhetnek fel, ha könnyelműen türik vagy támogatják a munkások jogainak lábhal tiprását.

A vasuti munkásokhoz:

Amíg csak lehet, őrizték meg a nyugalmat és hidegvérüket a testvéreink. De ha harcolni kell, harcoljunk bátran és egyöntetűen.

Addig is válaszoljunk azzal a jogtipróknak, hogy új tagokat szerzünk Szövetségünknek. Örült és gonosz ellenfeleink Szövetségünket akarják tönkre tenni: mutassuk meg, hogy annál erősebb és hatalmasabb lesz Szövetségünk.

SZEMLE.

Uj köntös.

A „Magyar Vasutas“ mult számától kezdve új köntösben jelenik meg. Ez az új köntös a nagy napilapok köntöse. A régi formát elnyitte, kinötte a lapunk. Az a hatalmas munka, melyet a szervezkedés érdekében a szárnyas kerék minden vonalán kifejtettek, a vasutas munkástársak, megteremtette gyömölcsét: a „Magyar Vasutas“ a szövetségünk erejével együtt megnövekedett. Most már ott tartunk, hogy a mi lapunkat nem győzte nyomtatni a régi módi gép, rotációs gépen kell előállítani, hogy idejében megkaphassák az előfizetői.

Ez az új köntös haladást jelent. Azt jelenti, hogy a mi harcunk nem meddő küzdelem, hanem olyan harc, melynek győzelme nem maradhat el. Ez az új köntös azt jelenti, hogy szaporodik a táborunk és szervezkedésünknek hatalmas fegyvere, a

sajtó, napról-napra erősebb, formásabb lesz és hasonló azokhoz a fegyverekhez, amelyekkel mások vivnak diadalmas harcokat.

A mi szívünk összenőtt ezzel a lappal, aminthogy a mi küzdelmünknek minden fázisa összeforrott vele. Ez volt a világító fáklyánk a sötétben, ez vezetett bennünket a szervezetlenség kietlen pusztaságából az erő, az öntudat és a szervezettség ígért-földjére. Büszke öröm tölti el keblünket, amikor ezt a sajtót megerősödni, izmosodni látjuk, mert ez az erősödés a mi eszménknek közelgő diadalát jelenti.

Eszünkbe jutnak a magyar proletariátus költőjének eme sorai, amely „A mi betűnk” cím alatt jelent meg a munkás napilap első számában:

„Elmondja, mi a reményünk, vágyunk
És hirdeti, hogy jön a diadal.
Hogy már a nép a bérrabságra ráunt,
Hogy új világot, szebb jövőt akar...”

Harc a pragmatika körül.

Silány szatócsok szokása, hogy ha az egyik neszt veszi konkurrensé tervének, — siet azt jól-rosszul megvalósítani, hogy ilyen formán a versenytársa elől kaparintsa el a reklám-eszközt. Szakasztott ilyen módon cselekedett a Vasúti és Hajózási Klub is, amidőn sebbel-lobbal nyélbe ütötte az államvasuti alkalmazottak szolgálati pragmatikáját. Megcsinálta, nehogy mások csinálják. Megcsinálta rosszul, nehogy mások jobban csinálják meg.

Mert ez is egyik fő célja volt a Klub föltűnő buzgóságának. Csupa „gutgesinnt” ember alkotja ennek a társaságnak a vezetőségét. Az elnök *Ludvigh Gyula*, máv. elnökgazgató, a tisztviselői és választmányi tagjai pedig a többi hazai vasut elnökei és csupa főhivatalnok. Érthető tehát, hogy ezek az urak olyan szolgálati szabályzatot szűrtek össze, amely elsősorban a vasutak, mint munkaadók érdekeit tartja szem előtt és csak másodsorban gondol az alkalmazottak érdekeire. És itt is *kizárólag a magasabbrangú és dúszavadalmazású fő-tisztviselők érdekeit istápolja, a szegényebb sorban élő és nehezebb munkát teljesítő alkalmazottakkal nem törődik, a szolgák helyzetét rontja, ahelyett hogy javítaná.*

Hogy a vasúti munkásokat az a nagyurak készítette szabályzat figyelemre sem méltatja, az szinte magától értetődik. Ugy tesznek-vesznek azok az urak, mintha nem is tudnák, hogy a vasúti munkások egyáltalában vannak a világban. Amit mi egyébként nagy lelki nyugalommal fogadunk, mert nem igen volna köszönet benne, ha ők foglalkoznának velünk.

Igy készült a Klub által tervezett szolgálati pragmatika. A Klub küldöttsége átnyújtotta Kossuthnak, *Ludvigh Gyula*, a küldöttség vezetője szónokolt, Kossuth Ferenc válaszolt és ezzel jó hosszú időre be is fejezte a pragmatika a földi pályafutását.

De a vasúti alkalmazottak nagy zöme nem hagyja szó nélkül a legfontosabb érdekeivel tűzött ezt a játékot. Akikben önérték és ész van, tiltakoznak a silány és elégtelen szabályzat ellen. A tiltakozók sorában hátul kullog a *Batthyány Tivadar* gróf szent szövetsége is. Hát ha mindenkinek van joga a Klub tervezetével elégtelenségnek nincs erre joga.

Két körülmény csattanósan bizonyítja állításunkat:

1. Már a múlt esztendő november havában, amikor *Turtsányi* és *Breuer* urék a szövetség eszméjével házalni kezdtek, azt hangoztatták, hogy készen van egy memorandumuk, mely a vasutasok új és jobb fizetés rendezését sürgetné meg. Majdnem egy esztendő múlt el azóta, a szövetség rég megalakult, de azért még mindig nem látuk a medvét. Az a bizonyos memorandum hétpücsétes titok maradt, vagy vaspalackba zárva a vízbe dobták, mint bölcs Salamon a törbe csalt gonosz szellemeket. Sőt nem

csak, hogy az ígért memorandumot nem csinálták meg, hanem még a véleményességüket is eladták és örökös szolgálai farkcsóválásra kötelezték el magukat. *Hát miért nem csinálták meg a szent koronások a pragmatika-tervezetet előbb, mint a Klub?* Akkor a Klub tervezete esett volna a vízbe.

2. A Klub választmánya *egyhangulag* járult hozzá ahhoz a famózus tervezethez. Egyetlenegy tagjának sem volt ellene kifogása. Valamennyi kéjes mosolylyal üdvözölte *Ludvigh Gyula*t, a korszakalkotó műhöz. Hát ez rendjén volna a Klub választmányától. De ott van a hiba, hogy a Klub választmányának mintegy a fele benne van a szent koronás szövetség vezetőségében. Tehát a szent koronás szövetség vezetőségének a fele helyeselte, sőt egyenesen csinálta azt a hirhedt szolgálati szabályzatot. Tessék már most elképzelni; ugyanaz a testület követi el azt az arcátlanságot, hogy tiltakozik egy tervezet ellen, amely testület bűnös mulasztással és tevékenységgel egyaránt felelős ezért a tervezetért. No az ilyen vakmerőséghez igazán szent-koronás erkölcsök szükségesek!

Betiltom!

Hogy Magyarországon osztályuralom van, azt nem kell bizonyítani. Hogy ennek az uradalomnak a közigazgatás terén főpandurjai, diplomás fogdmegjei a szolgabírák, azt sem kell bővebben bizonyítani. De hogy a csendőr-uralom ily rémületes legyen, az már egy kicsit furesa, különösen most, az új korszak, a nemzeti uralom szezónjában.

Ha pl. az állam sóhivatalnokainak, postatisztjeinek vagy selyemhernyó-kormánybiztosainak eszükbe jutna, hogy ők helyzetük javítása érdekében tömörüljenek, országos szövetséget, ennek a kebelében helyicsoportokat alakítsanak, az ürdögnek se jutna eszébe azt gondolni, hogy ezek most államellenes dolgot csinálnak. Gyülesezhetnének bátran, sőt a gyűlés utáni banketten a főszolgabíró ur volna az, aki az első dikciót mondaná és az utolsó pohár pezsgőt meginná.

Bezzeg, ha a munkások, pl. a vasúti munkások gyűlésesnek, mindjárt megborsózik a közigazgatási hatalom háta. Amit Péternek szabad, azt Pálnak nem. Ez a leggyalázatosabb osztálypolitika. Az egyesülési és gyülekezési szabadság legotrombább sárbatiprásával akarják megakadályozni a munkásoksztyál szervezkedését.

Itt van rá a példa. A gyékényesi munkástársaink a helyicsoport megalakítása végett a múlt vasárnap alakuló gyűlést hívtak össze. Bejelentették a csurgói főszolgabírónak, valami olvashatatlan nevű hatalmasságnak, akinek fáj, hogy munkástársaink szervezkedni, csoportot alakítani mernek. Hogy ennek a csurgói főpandurnak fogalma sincs szövetségünk céljáról, alapszabályairól, az több, mint bizonyos. Nem vette tudomásul a gyűlést, betiltotta és még a *gyékényesi főnökséget is értesítette erről a betiltásról.*

És mily szellemi nyomoruságra valló indokok alapján tiltotta be! Azért, mert *nem ismeri a bejelentőket, sem névaláírásukat.* Kell ennél kacagtatóbb közigazgatási csodabogár, főpanduri hülyeség? A főszolgabíró maga is érzi, hogy ez nagyon nevetséges indok és azzal igyekszik komolylyá tenni, hogy hivatkozik a „cseléd- és munkásmozgalmak folytán keletkezett izgalmakra”.

Hát izgatott a főszolgabíró ur? Menjen hidegvizgyógyintézetbe. Ez eddig a pandurigazság jellemzése. Most jön a csendőr-uralom.

Ujvári Henrik munkástársunkat, aki a szövetség megbízásából Gyékényesre utazott, nem tudván a gyűlés betiltásáról, csendőri készenlét fogadta. Le akarták tartóztatni, rá akarták bizonyítani, hogy — *aratószerjéket akar csináltatni a vasúti munkásokkal.*

Csak az ottani munkástársak közbelépése folytán szabadult a csendőrkezek közül.

Belügyminiszter ur! Ez a nemzeti korszak, ez a tulipán-aera? Mért izgatnak bennünket, hiszen önök nem socialisták!

Éljen az összetartás!

Furesa emberek azok az urak, akik a szentkoronás szövetséget megcsinálták és vezetik. Rossz néven veszik, hogy a munkások és mozdonyvezetők külön szövetséget csináltak és hogy a vonatkisérők is elszakadnak tőlük, de amellett egymás között sem tudnak békét tartani és egyik nem fér meg a másikkal.

Igy például a déli kerületük vezetősége augusztus 8-án tartott ülésében a következő határozatot hozta:

A déli kerület választmánya *megbotránkozik* azon, hogy egyes hírlapokban a máv. igazgatóságáról és a többi vasutak igazgatóságáról is olyan piszkoló cikkek jelennek meg, amelyek az alkalmazottak és az igazgatás között nem a kölcsönös érdekek kiegyenlítésére, hanem csakis az ellentétek kiélesítésére vezethetnek; helyteleníti és rosszalja, hogy a vasúti és hajózási klub pragmatika tervezetének tárgyilagossága és komoly bírálata helyett gyűlöletes hangú — sok részben hazug — a személyzetet *lázító cikkek* közöltetnek; s mivel kétségtelennek tartja, hogy mindezen újságcikkek a központi vezetőség egyes tisztviselői tudtával, sőt egyenesen az általuk adott információ alapján látnak napvilágot, a választmány kijelenti, hogy a központi tisztikarnak ilyen működésével magát nem azonosítja s ezen tisztikar iránt bizalommal nem viseltetik, nyilvánvalónak kell tartania, hogy ily módon a szövetség egyenes romlását idézi elő és az alkalmazottak érdekei ellen cselekszik.

Láttnivaló, hogy milyen kutyahűségű és alázatos emberek vezetik ezt a kerületet. Meg hogy mennyire dühöng az összetartás a szentkoronások között. Igazán nem igen vonzó ez a társaság és teljesen érthető azok, akik nyakra-főre menekülnek ebből a komániából.

Elmélet és gyakorlat.

A napokban jelent meg a koronászövetség hivatalos közlönye „Vasutas Szövetség” címmel. Jelentéktelen, erőtlen üres laposka. A tartalma egyenlő a semmivel. Iránya nincs. Olyan mint a gyerekesinálta papiros-hajó, amit a vízre eresztettek: megy-megy, maga sem tudja miért, vagy minek. Felelős szerkesztője valami *Molnár Kálmán* nevű ur. Vajjon ki ő és merre a hazája? Az első cikket gróf *Batthyány Tivadar* írta, már amennyiben a szépszakállu gróf ur irni szokott.

A szövetség céljairól írott cikkelyében megígéri, hogy szolgálati pragmatikát fognak csinálni (még mindig csak ígérik!), amelyről ezt helyezi kilátásba:

Fel fogjuk ölelni elaboratumunkban a műhelyi, raktári és pályafentartási munkások anyagi helyzetének szabályozását azon az alapon, hogy minden vasúti munkás a mai nehéz megélhetési viszonyok közepette oly béreket kaphasson, amely mellett magát és családját tisztességesen eltartani képes legyen.

Nagyon köszönjük a nemes grófnak és táborának szíves jóindulatát, de mi már elszoztunk attól, hogy a méltóságos nagyurak ígéreteit készpénznek vegyük, annál is inkább, mert a *szervezkedés erejéhez* nagyobb a bizalmunk, mint a csaléteknek szánt ígérekhez.

Ugyanabban az írott-nyomatott cikkelyében gróf *Batthyány Tivadar* ur, a *Szerényi József* államtitkár kitűnő barátja ezeket mondja a szervezkedésről:

A 20-ik század szelleme a *szervezkedésben és annak szabadságában* vezérli a mai társadalmi mozgalmakat. A légerélyesebben fogjuk tehát mindenkor a ma-

gyar vasutasok társadalmi szervezkedésének szabadságát védeni és pedig úgy a felülről, mint az alulról jövő terrorizmus és intriguá ellen.

Ha ez a fogalom őszinte, oh nemes gróf ur, akkor miért gördítenek akadályokat a vasuti munkások szervezkedése elé? Miért gátolják a vonatkísérők szervezkedését? Miért szabadították föl a láncról a nagyfogu Lengyel Zoltánt és miért uszították ránk? Miért engedik, hogy a *Leméni Pap* Gábor-fajta kreaturáik lábba tapossák a munkások szervezkedési szabadságát?

Miért, oh miért?

A pályamunkások érdekében.

A vasuti munkások között aránylag legrosszabb a pályamunkások helyzete. Szövetségünk elsőrendű kötelességének tartja, minden lehető elkövetni a pályamunkások testvéreink helyzetének javítása céljából.

Évből ott, ahol szinte fenyegető volt a pályamunkások nyomorúsága, az *aradi* üzletvezetőségénél beadványban kérte a Szövetség, hogy a pályamunkások megfelelő *bérvajátást* kapjanak. A beadványra a következő válasz érkezett:

Magyar királyi államvasutak.
Aradi üzletvezetőség.

19130.
II. szám.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége tek. központi vezetőségének

Budapest.

F. é. július 21-ről kelt beadványára értesítjük a tekintetes közp. vezetőséget, hogy a *pályafentartási munkások részére kért ily fokú bércemelés az Üzletvezetőség hatáskörén kívül esik.*

Amit azonban az Üzletvezetőség e tekintetben a saját hatáskörében tehet, az meg is történt, amennyiben azon munkások, akik már hosszabb ideig vannak a vasutintézet szolgálatában és szorgalmuk, jó magaviseletük és használhatóságuk által érdemesekké mutatkoznak, a napibér fokozatos emelésében már most is részesülnek.

Tekintettel arra, hogy a vasutnál a munkások állandóbb foglalkozást találnak, mint más gazdasági ágban, továbbá tekintettel azon kisebb-nagyobb kedvezményekre, amelyekben a hosszabb idő óta alkalmazott munkások a vasutnál részesülnek, mint például, hogy évente 6 napi szabadságot élvezhetnek a napibér meghagyása mellett, hogy három évnél hosszabb ideig munkában álló munkások saját személyükre a máv. vonalain szabadjegyet, családtagjaik részére pedig 50% menetdíjmérsékletet kapnak, helyzetük a vasutnál mindenképpen kedvezőbbnek mondható, mint más foglalkozási ágban.

Arad, 1906 augusztus hó 3-án.

Fetter, s. k.
üzletvezető-helyettes,
főfelügyelő.

Nem akarunk *Fetter* főfelügyelő ur átírával vitába bocsátkozni, habár az írat tartalma egyenesen provokálja a helyreigazítások egész sorozatát. Hogy csak egyet említsünk: a főfelügyelő ur 6 napra szállítja le a 8 napi szabadságot, vagy azt hiszi, hogy az *állandó* foglalkozás kárpótól az *állandó* koplalásért. De nem szállunk pörbe a helyettes üzletvezető ur fejtegetéseivel, hanem csak azt jelezzük, hogy a pályafentartási munkások helyzetének javítása, amely az üzletvezetőségek hatáskörét meghaladja, rövidesen foglalkoztatni fogja az igazgatóságot és a kereskedelmi miniszteriumot. És ott remélhetőleg nem fogják azt válaszolni, hogy kívül esik a hatáskörükön.

Vámpir-szövetség.

Olyan a szentkoronás szövetség, mint a mesebeli vámpir: akit egyszer a karmai közé kerít, alig bír az tőle többet szabadulni. Rábeszéléssel, szelid és kevésbé szelid nyomással, no meg a tájékozatlanság segítségével sok olyan tagot kaptak, akik most szívesen faképnél hagynák az alalmazna-szövetséget, de hát az nem ereszt. Levonják *hivatalból* a járulékot még azoktól is, akik már rég és ismételtelen bejelentették

a kilépésüket. Ugy hajtják be a járulékot, mint az adóvégrehajtó az adóhátralékot. Könyörtelenül, ridegen egzekválják a vasutasokat.

Több száz vasuti alkalmazott a Vasuti Munkások Országos Szövetségéhez fordult, szabadítaná ki a koronás-szövetség karmai közül. Szövetségünk vezetősége, az illetők *felhatalmazása* alapján, beadványt intézett a Máv. igazgatóságához, szüntetné be a már kilépett tagok járulékaiknak hivatalból való levonását. Mert bizony erkölcsi tekintetben a legsúlyosabban elítélendő, ha egy, állítólag a vasutasok érdekeit szíven viselő egyesület így szedi a vámot a vasutasoktól. Beadványunkra a következő választ kaptuk:

Magyar királyi államvasutak.
Igazgatóság.

148206
A I. szám.

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége tek. központi vezetőségének

Budapest,

VII., Rottenbiller-utca 5/a.

A t. szövetség folyó évi július hó 21-én küldött-szerűleg folyamodványt adott át a máv. igazgatósági elnöknek, amelyben azt kéri, hogy „A magyar szent korona országai vasutas-szövetsége” javára az alapszabályszerű tagdíjakat a miskolci máv. munkások keresetéből hivatalos levonás útján szedessenek be.

Szóban levő szövetség javára a társági díjaknak hivatalos levonás útján leendő beszédese miniszteri rendeleten alapszik s a szövetség tagjai között fennálló viszonyból ered: — mindaddig tehát, amíg a vonatkozó miniszteri rendelet és tagsági viszony fennáll, a tagsági díjaknak hivatalos levonás útján leendő beszédését *csak a tag személyes felszólalása esetén szüntethetjük be, mely felszólalásnak rendes hivatalos uton kell történnie* s harmadik személytől érkező ily tárgyú kérelmet figyelembe nem vehetünk.

Erről a t. szövetséget említett folyamodványa elintézéséről ezennel értesítjük.

Budapest, 1906 július 22.

Az általános igazgatási főosztály:
Dr. Kiss,
igazgató-helyettes.

Ez a leirat nem hozza meg közvetlenül a kívánt fölzsabadulást a zsirondisták fosztogatása alól, de becses utmutatást tartalmaz arra nézve, hogyan lehet mégis megszabadulni a koronás-szövetség karmai közül. Világosan és érthetően megmagyarázza a módját a leirat. *Kérje egyenként minden egyes vasutas, aki a koronás-szövetség adóját nyögi, hogy az igazgatóság szüntesse be a tagjáruléknak hivatalból való levonását. És terjessze ezt a kérvényt hivatalos uton, a szolgálati főnökség útján, az igazgatóság elé.* Ez a szabadulás útja.

Figyelmeztetés.

Augusztus hó elseje óta a

„MAGYAR VASUTAS”

szerkesztősége és kiadóhivatala

VII., Rottenbiller-utca 1., I. em. 10.

alatt van.

Ide címzendők a lap tartalmára és szétküldésére vonatkozó mindennemű küldemények.

Ugyanitt van a vasuti munkások

országos szervező bizottsága

is. — A szervező bizottságnak szóló levelek tehát a jövőben a „Magyar Vasutas” szerkesztősége címére küldendők.

Ellenben a

Vasuti Munkások Országos Szövetsége

továbbra is VII., Rottenbiller-utca 5/a, I. em., 11. szám alatt van. Ide csupán a szövetségre vonatkozó levelek és küldemények címzendők.

Kérjük munkástársainkat, hogy ezt az utasítást pontosan tartsák be, különben magukra vessenek, ha küldeményeiket csak megkésve intézhetjük el.

A szervező bizottság.

Lengyel Zoltán mosakodik.

Lengyel Zoltán mosakodik. De úgy, hogy még piszkosabb lesz tőle. És egy kissé későn jut eszébe a mosakodás. Július 22-én tartotta becstelen beszédét. Július 27-én rákoppintottunk a Magyar Vasutas-ban a nagy számára, augusztus 5-én folyt le az országos nagy tiltakozó gyűlés és Lengyel Zoltán csak egy hét múltán, augusztus 13-án tett közzé egy *utcai lapban* valami válasz-felét. Persze: Zoltán legény itt is csal. Kijelenti, hogy mivel két hét óta távol van a fővárostól, csak most olvassa, hogy a „szocialisták” gyűlést tartottak „ellené”. Mintha akadna akár egy ember is, aki elhinné, hogy a gyűlésünkről való tudósítást, amely benne állott augusztus 6-án valamennyi napilapban, csak most, egy héttel később látta volna Lengyel.

Azután meg odairja válasza alá dátumnak augusztus 8-át, holott az csak 14-én látott napvilágot. Hát kit akar ezzel a kis hamisítással becsapni a kis hamis? Hiszen senki sem fogja neki elhinni, hogy az a lap, ahova ő vezércikknek nevezett moslékját szokta kiönteni, öt-hat napig halogatná a „főmunkatárs” nyilatkozatának a közzétételét.

Lengyel Zoltán ur tehát a mosakodását csalafintasággal kezdi és azzal végzi is. Alljon itt különben szóról-szóra az egész válasz, nehogy a tyukprókátor *bennünket* vádoljon ferditéssel:

Válasz egy népgyűlési határozatra. Két hét óta távol vagyok a fővárostól. Egyes ma kezembe került hírlapi közleményekből most értesülök, hogy a szocialisták vasárnap „ellenem” gyűlést tartottak a Tattersallban s ott egy egész rakás szemenszedett valótlanságot mondtak el rólam és a képviselőházban július 22-én tartott beszédemről.

Ezekkel szemben kijelentem:

1. Valótlan az, mintha engem e gyűlésre meghívtak volna. Mint utólag értesülök, a gyűlést megelőző napon délután 5 órakor kézbesítettek irodámnak „expressz”-levélben egy fölhívást, jöllehet tudták, vagy könnyen megtudhatták volna, hogy nagyon is távol vagyok Budapesttől. Így aztán „természetesen” leközölheték régi szokás szerint, hogy „a meghívás dacára, nem volt bátorságom megjelenni”.

2. Valótlan az, mintha bárhol és bárkikor a „Vasuti Munkások Országos Szövetségé”-nek fölölzetését kértem vagy csak említettem volna is. Beszédem mindenkinél rendelkezésére áll, aki mégis állítja: hazudik.

3. Hogy mekkora „anyagi érdek” vezérelt e fölölzetésnél, hogy a munkásokat „a magyar szent korona országai Vasutas Szövetségébe” való belépés folytán bal eset (!) pörökre megkapjam, erre nézve ténykényt megállapítom, hogy én a nevezett szövetségtől, dacára, hogy megalakulásakor megtisztelt azzal, hogy egyik ügyészévé választott, soha semmiféle tiszteletdíjat vagy fizetést se nem kértem, se nem kaptam, se ilyet föl nem ajánlottak; tudtommal a nevezett szövetségtől fennállása óta irodám összesen nem több, mint 3—4 különféle apró ügyet kaptam; ez ügyekben sem kértem, se nem kaptam se a szövetségtől, se a felektől mindezideig egyetlen krajcár fizetést vagy előleget sem.

4. Soha semmiféle gyári sztrájkba se közvetve, se közvetlenül, se a gyárosok, se a munkások, se a szocialista vezetőség, sem senki útján soha be nem folytam, ilyenről másképp, mint a lapok útján nem is értesültem.

A vasutasok 1904 áprilisi sztrájkjáról előzetesen tudomással nem bírtam, azt megelőzőleg heteken át a fővárosban sem tartózkodtam; a sztrájk kitörése után érkezvén a fővárosba, a vezetők egyik-másikának kérelmére voltam jelen a Vörös Lászlóval folytatott tárgyalások egynemelyikén, amit se nem szégyenlek, se nem tagadok, mert e nehéz napok alatt úgy a vasutasok ügyét, mint a közügyet becsü-

letesen és legjobb meggyőződés szerint szolgáltam.

5. Mihelyst a tényállást ismerni fogom, nem fogok késni a piszkos forrásokból táplálkozó ilyes beszédek és sajtóközlemények miatt a büntető bírósághoz fordulni.

Tusnádfürdő, 1906 augusztus 8.

Lengyel Zoltán.

Ha Lengyel Zoltán együgyű és az igazságtól irtózó válaszával részletesebben foglalkozunk, teszszük ezt nem Lengyel kedvéért. Az olyan ellenfeleket, mint ő, egyszerűen félre szokás rugni az utból és azután rá nem hederíteni többé. De foglalkozunk vele, hogy rajta keresztül azokat találjuk, akiknek a kezében ő csak a Paprika Jancsi. Meg azután széjjelboncoljuk, mint — hogy a tanár a hullát szokta boncolni, az élők tanulságára.

Vegyük hát sorra a „válasz“ egyes pontjait. Egy pár hamisítványát már bevezetésül leszögeztük. Méltón sorakozik ezekhez az az állítása, hogy a „szocialisták“ tartottak ellene gyűlést. Jelen volt gyűlésünkön 3000 fővárosi vasutas és 50 vidéki kerület képviselője. De azért Lengyel buta furfangal úgy szeretné föltüntetni a dolgot, mintha nem a vasutasok, hanem egyéb szociáldemokrata munkások rendezték volna a gyűlést. Ez még taktikai fogásnak is számarság a verembe szorult rókától.

A „válasz“ 1. pontjára ez a megjegyzésünk:

Idejekorán, napokkal a gyűlést megelőzőleg, küldtük el Lengyel bejelentett lakására a meghívót. Hogy ő nincs a fővárosban és hogy hol nyaral és pihen ki a 22-iki nagy beszéd fáradalmait, azt nem tudtuk. Nem is tudhattuk, mert igazán sokkal jelentéktelenebb ember Lengyel Zoltán, semhogy nyilvántartanók tartózkodási helyét és a legkisebb gondunk is nagyobb, mint az, hogy ő hol kószál.

De ha azzal védekezik ez a lézengő ritte, hogy későn kapta kézhez meghívónkat és csak azért nem jelent meg a nagygyűlésünkön, teszünk egy ajánlatot: *Irja meg Lengyel Zoltán egy héttel előbb, hogy mikor hajlandó egy vasutas-gyűlésen igazolni magát és mi arra az általa megállapított időre egybe hívunk egy nyilvános vasutas-gyűlést.* Várjuk Lengyel Zoltán válaszát!

2. Lengyel Zoltán tagadja, hogy Szövetségünk föloszlatását kérte vagy akár csak említette volna. Annak idején szó szerint közöltük az Országgyűlési Napló nyomán beszédének idevonatkozó részét. Aki elolvasta, annak meg kell botránkoznia azon az arcátlanságon, hogy Lengyel szemhunyorítás nélkül meri letagadni az igazat.

Megismételjük a beszéd fonalát. Helytelenítette Lengyel, hogy több szövetséget engedélyeztek. A mozdonyvezetőkét még érti, de a munkások szövetségének az engedélyezését elítéli. Azután szó szerint így folytatta:

— Élet-halál harcot vívtunk e kérdésben, de nem volt kivel szóba állani, mert az akkori kormányval nem lehetett beszélni. *De talán lehet a mostanival.*

Ha ezeknek a szavaknak egyáltalában van értelme és ha az egész Lengyel-féle beszéd nem volt értelmetlen, hülye szószátyárkodás, akkor csak az lehet az értelme, hogy a jelenlegi kormányval beszélni fog a munkás-szövetség megfojtása és az egységes szövetség érdekében.

Megerősíti ezt az, amit a vonatkísérők szervezkedéséről mondott Lengyel. — Azt hiszem — mondta Lengyel — *semmi tekintetben sem fog ez nekik megengedtetni és ettől el fognak tiltatni...*

Valóban: nagyfokú és edzett szemérmelenség kell ahhoz, hogy kereken letagadja Lengyel ezt. Valóban: valaki *hazudik*, de az a valaki Lengyel Zoltán országgyűlési képviselő.

3. Az anyagi érdeket is tagadja Lengyel. Kezdetleges ügyvédi fogással elve, félig erdít és félig tagad. Kijelenti, hogy a

koronás szövetségtől nem kapott többet, mint 3—4 apró ügyet. Hát hiszen mi sohse mondtuk, hogy a szövetségtől kapta a zsiros balesetpöröket, hanem a szövetségen kívül kapta egyes vasutasoktól. Tessék ezt tagadni!

4. Amit itt mond Lengyel, az mind égbekiáltó együgyűség. Mi ellen védekezik tulajdonképpen, hogy ő sztrájkokat rendezett. Tessék végigolvasni az ebben az ügyben irt összes cikkeket és elmondott összes beszédeket, van-e halvány árnyéka is bennük ennek a vádnak. Óh, azzal senki sem gyanusítja Lengyel Zoltánt, hogy akár közvetve, akár közvetlenül egy lépést is tett volna a munkások helyzetének javítása végett. Sőt ellenkezőleg: ő vádolt meg minket, hogy mi szerveztük a vasuti munkások sztrájkját. És ez ellen védte meg a gyűlés szövetségünket.

Ugy látszik, Lengyel Zoltán szellemileg süket-néma. Azt sem tudja, hogy saját magát mit beszélt, de azt sem érti meg, hogy más mit mond. De ha az értelmiségnek ilyen szánalmasan alacsony fokán áll, miért ír cikkeket és miért tolakodik a vasutasok közé. Maradjon meg csupán országgyűlési képviselőnek, annak való.

A vasuti sztrájkban történt szerepléséről sem esett szó. Itt különben Lengyel Zoltán-Száli nem panaszkodik, hanem dicsekszik.

5. A pört pedig elvárjuk. A beszédeket és a sajtóközleményeket „piszkos forrásból“ eredőknek mondja Lengyel Zoltán. Igaza van. Ha ő azt a becsstelen támadást nem intézi a vasutas-szabadság ellen, akkor a beszédek meg nem születnek és a sajtóközlemények napvilágot nem látnak. Az ő működése a „piszkos forrás“, amiből a beszédek és cikkek eredtek.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

Beszámolók.

Lelle. A központi vezetőség megbízásából folyó hó 12-én Lellen, a déli vasuti munkásoknál alakuló gyűlést tartottunk. A gyűlésen székesfehérvári társaink megalakították a lellei helyi csoportot. Elnöknek Páhi Pál, jegyzőnek Horváth Sándor munkástársakat választották meg egyhangulag. Páhi Pál elnök üdvözölte a jelenvoltagekat, átadta a szót Dobros István székesfehérvári kiküldöttnek, ki a jelenvoltagekat fölvilágította a szövetség céljáról és szükségességéről és eddigi működéséről. Végül fölvetette a kérdést, hajlandók-e a helyi csoportot megalakítani? amit a jelenvoltagek egyhangulag elfogadtak. Utána Major József székesfehérvári kiküldött fölolvasta az alapszabályokat, melyeket bővebben megmagyarázotta a jelenvoltagek helyeslése közben.

A helyi csoport vezetőségébe megválasztottak: Elnöknek Páhi Pál, pénztárosnak Novotni Vendel, jegyzőnek Horváth Sándor, ellenőröknek Somogyi Pál és Kovács János, bizalmiférfiaknak Ihász István és Anczenberger Károly.

Ruttká. A Magyarországi Vas- és Fém-munkások Szövetségének ruttkai helyi csoportjának vezetősége Ruttkán, 1906. évi augusztus hó 11-én a Rund-féle nagy kávéházban nyilvános vasuti munkásgyűlést tartott és föl szólította a magyarországi vasuti munkások országos szövetségének vezetőségét, hogy erre a gyűlésre küldjön ki előadót, aki ismertesse a vasuti munkások szövetségének célját és annak alapszabályait.

A nyilvános vasuti gyűlés fényesen sikerült, a tereni zsufolásig megtelt és vagy 350—400 munkás és kinevezett jelenlétében Franyo János mint egybehívó üdvözölte a munkás- és kartársakat. Elnöknek Bürger Mórt, jegyzőnek Rosenberg Henrik munkástársakat ajánlotta, akiket a nyilvános gyűlés egyhangulag elfogadott.

Bürger elnök, aki a bizalmat jegyzőtárs nevében is megköszöni, kéri a megjelenteket, hogy válaszsának egy ötös jelölő-bizottságot, amit a gyűlés egyhangulag elfogadott.

Elnök ezután átadta a szót a vasuti munkások országos szövetsége központi kiküldöttének, Cservenku Miklósnak, aki ismerteti a vasuti munkások mozgalmának kezdetét, hogy miért kell nekünk vasutasoknak egy szövetségben lennünk és végül, hogy mit ismer el a vasuti munkások országos szövetsége legelső és legfontosabb kötelességének.

A referátumot németül Bürger Manó munkástárs, tótul Steffel Gyula ismertette, amit a gyűlés a legnagyobb figyelemmel hallgatott végig. Csernyák József indítványozza, szólíttassék föl a központi vezetőség, hogy amennyiben Ruttkán tulsúlyban vannak a tótajku munkások, részükre ugy a tót alapszabály, valamint a tót lapot lehetőleg minél előbb rendelkezésükre bocsájtásák. Az elnök szavazás alá bocsájtja az indítványt, amit a gyűlés egyhangulag elfogadott.

Elhatározottat, hogy a ruttkai vas- és fémmunkások 12-én taggyűlést tartanak. Az elnök fölteszi a kérdést, hogy a ruttkai vasuti munkások csatlakoznak-e a vasuti munkások országos szövetségéhez, amire a legnagyobb lelkesedéssel egyhangulag kimondták az igent. Az elnök fölhatalmazva van, hogy itt kijelentse, hogy a szervezett vas- és fémmunkások ruttkai helyi csoportja tehát testületileg csatlakozik a magyarországi vasuti munkások szövetségéhez. Az elnöknek azon kérdésére, hogy kívánják-e a ruttkai vasuti munkások helyi csoportját fölállítani, a gyűlés egyhangulag kimondotta a megalakulást.

Az elnök kéri a megválasztott kandidáló bizottságot, tegye meg az ő javaslatát a helyi csoport vezetőségének megválasztására. A kandidáló bizottság nevében Csernyák József a következő munkásokat ajánlja a vezetőségbe megválasztani: I. elnök: Bürger Manó, II. elnök: Hojer Vrotislo, I. jegyző: Velics Artur, II. jegyző: Rosenberg Henrik, I. pénztáros: Henrik Vilmos, II. pénztáros: Duncsko János, I. ellenőr: Marovitzki Pál, II. ellenőr: Kreutz Mihály. Bizalmiférfiak: Baulinyi András, Gaidacsek Gyula, Gantsarovszky Ede, Foltin Gyula, Zvorik József, Lohmann Ferenc, Franyo János, Steffel Gyula, Pirmann József, Csabay Dániel, Bóna Sándor, Budai György, Takács Kálmán, Szabó Károly, Hossoff István.

A gyűlés elfogadta a kandidáló-bizottság javaslatát és egyhangulag megválasztották a jelölteket. Az elnök lelkes zárószóval bekezdte ezután a fényes lefolyású gyűlést.

Temesvár. (Rendkívüli közgyűlés.) A Vasuti Munkások Országos Szövetsége temesvári helyi csoportja vasárnap, e hó 12-én rendkívüli közgyűlést tartott a tagok nagy részvételével. A központi vezetőség részéről Fellner Béla volt jelen. Oesterreicher Lipót üdvözli a megjelenteket. Ajánlatára gyűlésvezető elnöknek Klement Ferenc, jegyzőnek Mihalik József választott meg.

Oesterreicher beszámol a helyi csoport működéséről. Jelentést tesz, hogy a központból a pálya- és raktári munkások érdekében küldöttség járt a szegedi üzletvezetőséghez. Ott azt a biztatást kapták, hogy csak legyenek türelemmel, a pálya- és raktári munkások ügye rövidesen el fog intézteni.

Csutár János pénztárnok teszi meg ezután a pénztári jelentést. A lefolyt hónap bevételéből maradt 20 százalék 68 korona 76 fillért tesz ki. Szopka Vilmos helyteleníti, hogy csak most értesülnek a pályamunkások ügyének elintézéséről. Oesterreicher Lipót és Fellner Béla megadják a kellő felvilágosítást.

A napirend II. pontjánál Oesterreicher beszámol az augusztus 5-én Budapesten tartott tiltakozó nagygyűlésről. Azután megköszöni a beléje helyezett bizalmat és bejelenti, hogy lemond a helyi csoport elnöki tisztségéről. Fölkéri a közgyűlést, hogy válasszanak mást helyébe.

A közgyűlés a lemondást élénk tiltakozással fogadta. Zajos felkiáltással jelezték, hogy a lemondást nem fogadják el és ha Oesterreicher huszszor lemond, huszonegyszer választják meg újra.

A napirend III. pontjánál Lutz Béla szép szavakkal buzdítja a munkástársakat az összetartásra és keményen ostromozta azokat, akik az árulkodás bűnét követik el. Előadja, hogy mivel Oesterreicher följelentette különböző visszaélések miatt Hevessy Károly művezetőt a műhelyfőnöknél, Hevessy be-

hivatott magához négy, a keze alatt dolgozó munkást, névszerint *Bierbrauer* Jánost, *Zsebelján* Trelját, *Héber* Pétert és *Laub* Pétert, akik azt állították, hogy *Oesterreicher* igazgatót a művezetőjük ellen. A műhelyfőnök erre jegyzőkönyvet vett föl *Oesterreicher* ellen. Kijelenti *Lutz*, hogy az igazgató vádja hazug. *Zsebelján* ismert talpnyaló, aki többször jelentette ki, hogy neki az urakkal kell tartani, nem a munkástársaival, mert az urak adnak neki kenyeret. De ennek a négy embernek a szavahihetőségét eléggé jellemzi, hogy *Zsebelján* aggódva kérdezősködött, kell-e neki esküt tennie vallomására. *Lutz* azt indítványozza, zárja ki a közgyűlés a szövetség kobeleből a négy árulkodót az elnök és a szövetség ellen elkövetett vétségük miatt.

A közgyűlés az indítványt elfogadta. Azután ugyancsak egyhangulag elfogadták a következő *határozati javaslatot*:

1. A bizottság *Oesterreicher* Lipótnak, a helyi csoport elnökének, az őt ért támadásokkal szemben bizalmat szavaz és eddigi működéséért köszönetet mond.

2. Ellenben mindazokat, akik szövetségünk és annak vezetősége ellen áskálódnak, a szövetség ellenségeinek nyilvánítja és rágalmaikat megvetéssel visszautasítja.

3. Kimondja a közgyűlés, hogy semmiféle üldözötést nem tűr és azok ellen, akik szövetségünk előrehaladását meg akarják gátolni, minden rendelkezésre álló eszközzel sikra fog szállani.

4. Végül kimondja a közgyűlés, hogy *Bierbrauer* Jánost, *Zsebelján* Trelját, *Héber* Pétert és *Laub* Pétert, mivel szövetségünk érdekei ellen durván vétettek, kizárja a szövetség tagok sorából.

A határozati javaslatot *Fellner* Béla német nyelven ismertette. *Reich* munkástársunk lelkes beszédben buzdította a szövetség érdekében való működésre a megjelenteket.

Oesterreicher ezután előadja, hogyan történt a Hevessy-ügy. A tagok közül többen jöttek hozzá panaszszal, hogy tegyen jelentést a főnök urnak, mert Hevessy ismét a saját céljaira használja föl a munkásokat. Így legutóbb megint egy fémmunkást küldött a lakására, hogy ott privát munkát végezzen. Ezt ő megtette s ez a büne. Kétnappal rá jött az igazgató vádja, amely nem egyéb, mint Hevessy bosszúja.

A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul az elnök fejtegetéseit, azután *Jesynszky* Ferenc tagtársunk helyébe, aki leköszönt, egyhangulag *Mihalik* Józsefet választotta meg.

Ezzel a napirend kimerült és elnök a közgyűlést berekesztette.

Mihalik József,
jegyző.

Klement Ferenc,
elnök.

Jegyzőkönyv. Felvétel a Vasuti Munkások Országos Szövetsége **deési** csoportjának 1906. évi július hó 15-én a III. oszt. váróteremben tartott alakuló közgyűlésén. Jelen volt a műhely, fűtőház, szertár, raktár és pályafentartás mintegy 140 alkalmazottja.

1. *Urbán* Péter, a szervező bizottság megbízottja kéri a jelenlevőket, mielőtt a gyűlést megnyitják, válasszanak egy korelnököt és jegyzőt, akik a gyűlést vezessék.

2. A jelenlevők az elnöki teendők végzésére *Balla* Jánost, jegyzőnek *Holstein* Sámuelét kéri fel az alakulás megtörténteig.

Egyhangulag elfogadtatott.

3. *Balla* János elnök a gyűlést megnyitja és fölkeri *Ebert* Artur és *Fogarasi* Gyula urakat a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Tudomásul vették.

4. *Balla* János elnök mély sajnálattal adja tudtára a közgyűlésnek, hogy *Garai* Armin, a központ kiküldötte, vonatfennakadás miatt nem vehet részt a közgyűlésen. Egyben felkeri *Cégeni* Domokost, a kolozsvári csoport tagját, hogy ismertesse meg a közgyűléssel az egyület céljait és annak alapszabályait.

5. *Cégeni* Domokos lelkes beszédével vázolja az egyület céljait, annak fontos jelentőségét és azokat az eszközöket, melyekkel a célt elérni véli. Egyben felhívja az összes jelenlevőket, hogy csoportosuljanak a lobogó alá, az itt meg nem jelentek között is hirdessék eme magasztos eszmét. Végül átadja a szót *Hollósi* Nándornak, a kolozsvári csoport elnökének.

6. *Hollósi* Nándor szintén a szövetség hasznos dolgait és nemes célját ismerteti s kéri a közgyűlést nyilatkozattételre, hogy óhajtják-e a szövetség deési helyi csoportját megalakítani.

A közgyűlés lelkesen fogadja mindkét szónok előterjesztését és a megalakulást határozatilag kimondja.

7. *Balla* János elnök ezen határozat után a beiratkozás tartamára a gyűlést felfüggeszti.

8. *Balla* János elnök a gyűlést újból megnyitja s bejelenti, hogy a Vasuti Munkások Országos Szövetségének deési csoportja 82 taggal megalakult s kéri a közgyűlést, hogy a helyi csoport vezetését alakítsa meg.

A közgyűlés megejt a választást, mely egyhangulag megválasztja: elnökké *Koroján* Jánost, jegyzővé *Holstein* Sámuelét, pénztárnokká *Greiner* Ferencet, ellenőrökké: *Popovcsák* Sándort és *Szöcs* Lajost. Bizalmiférjakké: *Urbán* Péter, *Juhász* Miklós, *Ebert* Artur, *Kriszta* Miklós, *Hosszu* Jó

zsef, *Fogarasi* Gyula, *Fánta* Károly, *Szondi* József, *Balázs* Lajos, *Szilágyi* János.

9. *Balla* János átadja helyét az ujonnan megválasztott elnöknek, megköszönve a bizalmat, Isten áldását kéri egy a szövetség, mint a helyi csoport működésére.

A közgyűlés köszönetet mond *Balla* Jánosnak szíves fáradozásáért.

10. *Koroján* János hálás köszönetet mond az ujonnan megválasztott vezetőség nevében és elfoglalván az elnöki széket, kifejt, hogy odaadó munkássággal s az alapszabályok szigorú betartásával igyekeznek érdemessé tenni magukat a megtisztelő bizalomért.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel fejezi ki bizalmát a vezetőség iránt.

12. *Cégeni* Domokos tagtárs köszönetet mond *Binder* Gusztáv felügyelő és műhelyfőnök urnak szíves megjelenéséért és kéri továbbra is jóindulatu támogatását.

13. *Koroján* János elnök a kolozsvári tagtársaknak mond köszönetet, hogy nem sajnálva sem fáradságot, sem anyagi áldozatot e nemes ügy iránt, eljöttek buzdítani s segédkezet nyújtani a megalakuláshoz.

A közgyűlés hosszantartó éljenzéssel fogadja az elnök szavait.

Több tárgy nem lévén, az elnök az ülést beárja.

Kelt, mint fent.

Holstein Sámuel,
jegyző.

Koroján János,
elnök.

Ebert Artur,

Fogarasi Gyula,

jegyzőkönyvhitelesítők.

A helyi csoportok közleményei.

Dombóvár. A dombóvári helyi csoport folyó hó 18-án, szomhaton este 8 órakor taggyűlést tart.

Az összes helyi csoportok figyelmébe!

Tekintettel arra, hogy a postai kézbesítése lapunknak nagyon rendetlenül történik, föl-szólítjuk a helyi csoportok és befizetőhelyek vezetőseit, hogy mindenütt keressenek oly egyéneket, akik hajlandók a lapok házhoz szállítására. A díjazást a vezetőségek előterjesztése alapján a központi szervezőbizottság fogja megállapítani. Kérjük a vidéki vezetőseket, hogy ezen ügyben sürgősen intézkedjenek és ily módon a panaszok megszűnjenek.

A kiadóhivatal.

LEVELEZÉS.

Arad. (*Podgyászhorádok helyzete*). Hihetetlennek tetszik az a határtalan kizsákmányolása az emberi munkaerőnek, amelyet a Máv. intézet üz egyes szolgálati ágak munkásaival szemben. Féktelen igazgatóról beszélnek akkor, amidőn lapunk utján felhívjuk az illetékes köröket, hogy orvosolja azokat a bajokat, melyek szegényére válnak a XX-ik századnak.

Tűzzel-vassal fogjuk kiirtani az igazgatót — huzzal felülről. Elbocsájtom a szolgálatból — hangzik alulról. A szociálpolitikai érzék ebben a formában nyilvánul meg újabb időben a vasut uraiban. De legyenek elkészülve az urak arra, ha a vasuti munkásság békés szervezkedését az új korszak győzelmes vezérei ilyen régi, elavult rendszerrel akarják megakadályozni, akkor igenis majd értjük a módját, hogyan kell az elnyomtatás ellen védekezni.

Minden jobb érzésű ember felháborodik, ha olvassa ezen sorokat, melyek az aradi podgyászhorádok nyomorát ecsetelik. Minden kommentár nélkül közöljük ezt, nehogy az igazgató vádjával illessenek bennünket. Mójában áll a Máv. igazgatóságnak meggyőződni, hogy valóban ily szegényteljes állapotok uralkodnak-e ott? Mi már meggyőződünk erről.

15 podgyászhorád van három csapatba osztva. Szolgálat reggel 4-től este 11-ig. Közben 1 óra ebédidő. Ezért jár 80 fillér napibér. Betegség esetén 40 fillér táppénz. Valóban érdemes volna megőrizni az utókornak, hogy ime a XX-ik században egy beteg munkásnak 40 egész fillért adnak, hogy a munkában elgyötört, az éhségtől, a folytonos nyomortól beteg testét ebből az összegből ápolja. Az igazgatóság belátva a csekély keresetet, úgy segített rajtuk, hogy a szabályoktól eltérve, nem tette kötelezővé a nyugbérpénztárba való belépést.

Van itt még 15—16 olyan podgyászhorád, kik, habár állandóan alkalmazva vannak, de egy fillért sem kapnak fárasztó munkájukért, csupán a közönség borraivalójából tengődnek. Ezek a betegpénztárban sem tagok s betegség esetén éhen pusztulhatnak el. Ez egyenes kijátszása a betegpénztári törvénynek, amely 8 napi alkalmaztatás után kötelezővé teszi a biztosítást.

Kolozsvár. (Botz uram spekulációja.)

Van a fűtőházban egy minden emberi formából kivetkőzött alak. Neve *Botz* József, kinevezett fűtő, aki a helyi csoport megalakulása alkalmával nagy érdeklődést és buzgóságot mutatott. Többi társai ezért egyhangulag bizalmiférjává választották meg. Vezetőségünk fizető-blokkal ellátva, megbizta a pénzbeszedéssel. Hogy, hogy nem, *Botz* uram most köpönyeget fordított, a pénzbeszedést nem eszközli, sőt azoktól, kik neki fizetni akarnak, a pénzt nem is fogadja el. Legjellemzőbb azonban az, hogy a fűtőházi munkásokat szövetségünkben való kilépésre presszionálja. Ez ellen nekünk sürgősen cselekedni kell, mert ha erélyesen nem lépünk föl vele szemben, akkor aknamunkája esetleg sikerülhet. Amint hallatszik, többen már nem is fizetik a tagsági díjakat és ki akarnak lépni.

Ennyi a tudósítás, amely méltó színben tünteti föl és mutatja ki azt, aki visszaélve munkástársai bizalmával, ki akarja szolgáltatni a szervezett munkásokat — talán a saját anyagi érdekeinek előmozdítása céljából — azoknak, akiknek emberrontó törekvései ellen lép sorompóba a munkásság. Nem hisszük, hogy a báránybőrbe bujtatott farkasra rá ne ismernének munkástársaink és ki ne akolbólintának, ha csakugyan olyan gyalázatos munkára vállalkozna épp az, akinek a szervezet érdekében dolgozni lett volna földadata.

Kolozsvár. (Az altiszti kör elnöke.)

Nem tudjuk, hogy a kolozsvári máv. altiszti kör büszke-e az elnökére, *Welser* János pályafölvigyázó urra, de annyi bizonyos, hogy ez az ur roppant büszke lehet arra, hogy ő elnöke ennek a körnek és az a büszkeség megbolondította egy kicsit. Az altiszt urak — tisztelet a kivételnek! — szívesebben huzódnak a hivatalnoki osztályhoz, mint a munkásokhoz, mert ők a munkásosztályban bizonyos műveletlen elemet látnak. Nincs igazuk, altiszt urak.

Ime, az itteni altiszti kör elnöke, *Welser* János ur, aki egy *Papp* nevű munkástársunkat azért *pofozott föl*, mert a *sint* nem *arra vitte*, amerre az altiszti kör pályafölvigyázó elnöke gondolta. Ez a munkás szegényében *otthagya a vasutat*.

És *Welser* ur?! Még mindig nem hagyta ott, még mindig elnöke az altiszti körnek.

Már most mondják, melyik a műveletlen elem? Melyikben van több tisztesség, önéret? Annyi bizonyos, hogy a szervezett munkások az ilyen gomomba ripők frátert úgy kidobnák maguk közül, hogy a lába se érne a földet. Ugyan a kolozsvári altiszti kör mikor rendez bankettet az elnök ur tiszteletére?

Nagyvárad. (A villamos vasuti munkásokhoz.)

Örömmel vesszük tudomásul munkástestvérek, hogy ti, akik a *Nagyvárad* Villamos Vasut rabigájában sinylódtok, a mi szövetségünkhöz való csatlakozásban keressetek a szervezetségnek, a szolidaritásnak ama fontos eszközét, melylyel közös célunkat, a mindnyájunknak boldogulását elérni akarjuk. A közös szenvedésben, a közös nyomorúságban, a közös sorsban testvérek vagyunk s a cél, melyért küzdünk, egy utat jelölt ki számunkra: a szervezetség útját. Öntudatos küzdelem, szilárd összetartás az ebben rejlő erő — ezek a mi fegyvereink azon a téren, ahol a tőke és munka elleni érdeke összeütközik.

A tábor, melyet hozzánk csatlakozó soraikkal erősíteni akartok, ha a ti félszáznyi

csoporthoz nem is lesz számbelileg sokkal nagyobb, de az a hatalmas erő, melylyel a szövetség rendelkezik, melyet a szervezethez teremt, a tettek is.

Üdvözlünk benneteket kenyérért és jogért küzdő soraink között. Harcolni fogunk a közös célért a közös fegyverrel. Megyünk előre!

Nagyvárad. (A kutya ugat.) Bizony nem szívesen foglalkozunk az olyan alakokkal, mint *Bocskay* pályafentartási ács. Sokkal fontosabb dolgaink vannak. Megértjük, hogy ennek a firmának nem tetszik szövetségünk működése. Mi nem tekintünk sem jobbra, sem balra, hanem egyenesen haladunk a cél felé. Ez pedig a görbe úton járó embereknek nem tetszik. A raktári munkások ügye csak ürügyül szolgál arra, hogy rágalmozásai révén önző céljait szolgálja, hiszen a mások befektetése ennek a jeles urnak második kenyere és amint tapasztalható, a felső megbízásnak alaposan meg is akar felelni. Pedig kár ám nyalogatni. Nem biztos, hogy olyan eredménnyel jár, amint elvárja, sőt lehetséges, hogy a munkástársak terrorizálása olyan csufos eredményt hoz számára, hogy elmegy a kedve minden további kísérletezéstől. Arról azonban már most is biztosítjuk, hogy ez a kutyaugatás a karavánt útjában föl nem tartóztatja.

Szombathely. (D. v. fűtőházi szénrakó munkások.) Ezek a fehér rabszolgák ki vannak szolgáltatva az önkénynek, a brutalitásnak, mintha nem is volnának emberek. Napi bérük 2 korona 20 fillér. Egész nap hajtják őket, mint a barmot. És ha az idő úgy hozza, — ami napi szokás — hogy a mozdonyval kell utazniok, pl. estig dolgoznak és este mozdonyra kell menniök, — Kanizsáig vagy Bécsúj helyig — akkor a megszolgált munkanapból 20 fillért elvesznek, mivel 80 fillér kilométerpénzt keresnek éjjel.

Laktanyájuk nincs. Az ég alatt kell télenyáron lakniok. Ha felszólalni mer bárki közülük, jaj annak. Baugartner mérnök azonnal 3, 4, 8, 14 napi szabadságot ad az illetőnek.

(D. v. pályafentartás.) Van itt egy *Hirschbók* nevű köműves, ki arról híres, hogy a melléje rendelt munkást a leggyalázatosabb módon üldözi és folyton árulkodik. Itt mondjuk meg neki, hogy ha meg nem javítja magát, hát majd lakatot teszünk a szájára.

(D. v. raktári munkások.) Ha valahol panaszkodhatnak a munkások, úgy ezek is elmondhatják, hogy helyzetük napról-napra rosszabbodik. Reggel 7-től este — maguk sem tudják meddig — dolgoztatják őket, anélkül, hogy az órapénzeket megfizetnék. E helyen kijelentik, hogy csak úgy lesznek hajlandók tudni dolgozni, ha megfizetik. Ha pedig a főnök ur nem akarja elszámolni a tudniókat, mi kénytelenek leszünk este 6 órakor a munkát félbe hagyni.

Zágráb. (Harminc évi szolgálat után.) Egyik déli vasuti munkástársunk a napokban családi ügyben Budapesten járt. Mire a dolgát elintézte, annyira kiköltekezett, hogy a visszautazásra nem maradt elég pénze. Fölment tehát a déli vasut igazgatóságához s kért egy visszautazásra szóló szabadjegyet vagy pedig előleget, amit pedig azon kifogással, hogy kinevezett alkalmazott, megtagadták tőle.

Ez a munkástársunk 30 éve van a déli vasut szolgálatában. Harminc évi verejtékes munka ezek előtt az urak előtt nem elég érdem arra, hogy valaki szabadjegy-kedvezményben részesüljön s nem elég ok arra, hogy egy szükségbe jutott munkásukat kisegítsék.

Mi értjük ezt az eljárást. A főrézvényeseknek, igazgatónak s a többi istenkének sok a különböző nemű protezsáltja, kiknek a barátság révén dukál a szabadjegy s persze, amit vesztenek a réven beszédik a vámon. Elég szegényes és lelkétlen dolog a gavalléroskodás és barátság révén elvesztett vámot azokon szedni be, kik egy életen át filléres napszámért huzzák az igát roskadásig és növelik a szelvények értékét az uzsora-percentig.

Dugoselo. (Parrag ur azt tesz, amit akar.) Főlvívjuk Egán Alfréd felügyelő urnak, mint a vonatátási osztály vezetőjének figyelmét a dugoseloi fűtőház vezetőjének, Parrag urnak goromba bánásmódjára.

A statisztika ki tudná mutatni, hogy ennek az embernek örült durvasága hány embert fosztott meg a kenyérétől, hány embert provokált gorombasága által tetlegességre.

A múlt hó 14-ikén ki lettünk küldve három havi személykocsi-futójavításra. Az érkezésünknél avval fogadtak:

— Már megint itt vannak maguk, *izgatók*, majd adok én a maguk szervezetének, csak az embereimet izgassák. Maguk után alig bírom rendbe hozni őket.

Mi persze tiltakoztunk az „izgatók” elnevezése ellen, de ő megfenyegetett beünket és azt mondta, hogy majd megmutatja nekünk. Szavát is tartotta, amennyiben két napig ott kellett volna dolgoznunk és folytatólag Byarugára menni két napra. Ő tiz órakor este az éjjeli őrt értünk küldte, minket alvásunkból fölzarart és kijelentette, hogy az 1052. számú tehervonattal *haza kell menni, mert neki tovább a mi számunkra nincs munkája.* Mikor ez ellen tiltakoztunk, hogy mi este nyolc óráig dolgoztunk, fél kilenc órakor indult az 1006. sz. személyvonat Zágrába, miért nem küldött azzal haza, — behívatta az éjjeli őrköt és ki akart dobni, kijelentette, hogy *Dugoselon ő az ur, azt tesz, amit akar.* Mi fölvilágosodott munkásokhoz illően, gorombaságait visszautasítottuk és a műhely-főnökségünknél azonnal panaszt emeltünk ellene. Együttal kértük, hogy panaszunkat írásban vagy személyesen a műhely-főnökséghez juttathassuk. Ezt meg is ígérték.

Parrag urnak inkább a Lipótmezőn volna helye, mint a dugoseloi műhelyben.

INNEN-ONNAN.

+ **Modern vonatrablások.** Abból az alkalmából, hogy a közelmúltban újból több vonatrablást követtek el, egy folyóirat több modern vonatrablásról emlékezik meg. A régi időben az utonállónak könnyű dolguk volt a postakocsik kirablásánál, de amint az első vonat megindult, ez a könnyű iparág sok körülményességgel és fáradsággal járt. Nem volt oly könnyű egy tovarobogó vonatot megállítani, mint a postakocsit. De idővel az utonállás mestersége is fejlődött és a modern viszonyokhoz alkalmazkodott. Ma már nem bujnak el az utmenti árokban vagy egy bokorban, hanem a kényelmes vasuti hálókocsiban helyezkednek el, vagy az óceáni gőzös egyik legelső osztályú fülkéjében találnak alkalmas rejtekhelyet. Mint gentlemanok lépnek föl, áldozataikkal kellemes hangon beszélgetnek, megkedveltetik magukat, hogy azután annál biztosabban kifoszthassák. Rendes valamilyen nemzetközi társaságba tartoznak ezek a „gavallérok”, akik csak nagyban dolgoznak. Vagy postagőzöskön, vagy vonatokon működnek. Egy ilyen társaság pár évvel ezelőtt a francia észak vasutat 490.000 frankkal károsította meg. A vasuttársaság ugyanis azon a héten nagyobb pénzüsszegeket szállított a francia bankba. E célból a társaság kocsija egyenesen a főpénztár ablaka előtt állott meg. A pénzes zsákokat az ablakból egyenesen a kocsik belsejébe szállították, ahol hivatalnokok vették át és megszámlálták. Egy nap azonban kis kocsira rakták a pénzes zsákokat. Ekkor egy előkelően öltözött férfi megkérdezte a kocsistól, hogy merre van a „Boulevard Magenta”, egy másik uriember pedig a hivatalnoktól kért valamit. A két személy elfoglaltságát felhasználta egy harmadik ismeretlen ur s villámgyorsasággal eltűntetek egy 400.000 frank papírpénzzel telt zsákokat. 1898-ban pedig Sutherland hercegnőt rabolták ki vakmerő módon. A hercegnő szobalányával Angliába utazott. Alig telepedtek a vasuti kocsiba, a hercegnő ékszereit tartalmazó kézi bőröndjét és egyéb holmiját az e célra szolgáló tartóba helyezte és kiment a fülkéből. Ekkor egy előkelően öltözött ur a hercegnőhöz közeledett és szöbe elegyedett vele. Eközben társai ellopták a 600.000 korona értékű ékszereket tartalmazó bőröndöt és mire ezt észrevették volna, a tettesek eltűntek. A vasuti postakocsik különösen csábítják az előkelő tolvajokat. Így 1877 július hó 2-án a Calais-Páris közti vonalon egy értékes pénzeslevelet loptak el, egy héttel később pedig Ostende és Veraviers között egymillió frank papírpénzt. 1889-ben hasonló merényletet terveztek az

indiai posta ellen, amely milliót szállított. De a terv kitudódott és a hatóságok meghiúsították a tolvajok tervét.

+ **A m. kir. államvasutak 1906. évi költségvetése.** A m. kir. államvasutak 1906. évi rendes kiadásai az 1906. évi kereskedelemügyi költségvetésben 162.883,800 koronával vannak előirányozva az 1904. évi 150.089,400 koronával szemben. A rendkívüli kiadásokat 560,000 (1904-ben 400,000), a rendes beruházásokat 7.398,300 (1904-ben 1.770.000) koronával irányozták elő. A rendes bevételek 251.600,000 koronára vannak előirányozva az 1904. évi 235.220,000 K-val szemben. Rendkívüli bevételek a költségvetésben nincsenek előre látva. A kiadási és bevételi többletek között 201,700 K bevételi hiány várható. A máv. vonalhossza, melynek alapján a költségvetés fölállított, 15,604 km., 1904-ben a hálózat hossza csupán 15,114 km volt és így a szaporulat 490 km. E hálózati hosszából 7801 km esik a máv. saját vonalára, 7327 km a máv. által az önköltségek megtérítése mellett kezelt h. é. vasutak hossza, 220 km az üzletbe vett idegen csatlakozási és peage-vonal, 225 km pedig a saját számlára kezelt h. é. vasutak hossza. Ezekon kívül a máv. még 235 km iparvágányt kezel, melyből 39 km saját tulajdona, 196 km pedig idegen tulajdon. Főnti adatok alapján az üzleti hányad 1906-ra 64,4%-ban irányoztatott elő, ami az 1904. évi előirányzathoz képest 0,33% rosszabbodást jelent. Az összes kiadások és összes bevételek alapján előirányzott 88.716,200 K üzleti fölösleggel az 1905. év végén a m. kir. államvasutakba fektetett tényleges tőke, mely kereken 1.975.090,000 koronára tehető, 4,4%-kal kamatozik. Ezt a kamatoztatást az 1904. évi költségelőirányzatban 4,45%-kal vették kilátásba, 1904-ben tényleg 4,54%-ot, 1903-ban pedig 4,45%-ot tett.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének központi helyisége Rottenbiller-utca 5a sz. alatt van (I. emelet, 11. ajtó).

Szerkesztői üzenetek.

N. K. Nagyvárad. Ön azt írja nekünk, hogy az ottani pályafentartási munkások ki fognak lépni szövetségünkből, mert az elbocsájtott raktári munkások érdekében vívott küzdelem nem végződött teljes győzelemmel. Nem tudjuk, hogyan áll a dolog, de annyi tény, hogy éppen a pályafentartási munkások voltak azok, akik a sztrájkterő szerepre a legkönnyebben voltak kaphatók. A szövetség ily kilépésekkel nem vesz erejéből, mert a szövetség ereje az öntudatos küzdők soraiban rejlik és nem azokban, akik a csatatérről az első puskalövéstől elszaladnak. Csak hadd hulljon a fergese.

Északi főműhely, vizsgáló lakatos. A kért életbiztosító társulat a hivatalos levonás kedvezményét élvez.

Helyszüke miatt több közlemény kimaradt.

Kiadóhivatali üzenet.

Lapreklamációk. Figyelmeztetjük a Szövetségi tagokat, hogyha nem kapják meg a lapunkat és ez okból megreklamálják, pontosan írják meg nemcsak a nevüket, hanem a pontos lakóhelyüket és a tagszámot is. Különben a panaszt nem tudjuk elintézni, annyi az egyforma nevű tagtársunk.

Felelős szerkesztő: **Farkas Izor.**

Laptulajdonos: **A magyar vasutas-szervezet.**

Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, Nyár-utca 1.

CSERE.

Mely **betűíró** hajlandó Hatvanba cserélni. Felvilágosítást nyújt Helfrich Péter, Hatvan.

Géplakatos Piskiről cserélne a szombathelyi műhelybe.

Bádogos Zágrábról cserélne bárhova.

Kocsilakatos Zágrábról cserélne bárhova.

Mázoló Piskiről cserélne debreceni, vagy szolnoki műhelybe.

Kazánkovács Északi főműhelyből cserélne Istvánfalvi műhelybe.

Mely **pályaőr** volna hajlandó cserélni Hatvanba a miskolci vonal-gyermek iskoláztatás végett, mert itt Hatvanba van a 6-osztályú elemi iskolán kívül még polgári és állami is. Tanításért tandíjat nem kell fizetni.

Lakatos Északi főműhelyből cserélne a nyugoti fűtőházba.